

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 152 (2154) ♦ Середя, 18 серпня 1999 року ♦ Ціна договірна

**18
серпня**

- ✓ 1649 р. Укладено Зборівський мирний договір між керівниками визвольної війни українського народу і польським урядом.
- ✓ 1836 р. Народився письменник і громадський діяч Олександр Кониський.
- ✓ 1948 р. У Белграді Україна підписала Конвенцію про режим судноплавства на Дунаї.
- ✓ 1992 р. Україна встановила дипломатичні відносини з Республікою Колумбія.

До Дня незалежності

Кордону світить цивілізоване життя

До святкування 8-ї річниці незалежності України у Виступовичах, що в Овруцькому районі Житомирської області, плановано відкрити сучасний комплекс автопереходу через україно-білоруський кордон. Тепер тут кипить робота. Коштуватиме він близько 2,5 мільйона гривень. Під металевим навісом площею 1200 квадратних метрів розмістяться всі контрольні служби, причому для кожного виду транспорту відведено свою пропускну смугу, тому процедура оформлення документів скоротиться.

Допотопний стан переходу не сприяв авторитету держави, а на кордоні доводилося простоювати не одну годину. Через це Кабінет Міністрів заборонив пропуск підкацкизних товарів через Виступовичі. Тому, наприклад, вино овруцького виробництва завозили до Росії та Білорусі аж через перехід на Чернігівщині. Та ще й у супроводі митної варті, послуги якої влітають у добру копійчку. Тепер перехід у Виступовичах очікує на цивілізованіше життя.

Зустріч з кандидатами в Президенти

16 вересня 1999 року о 18 год. 30 хв. за адресою: вул. П. Нестерова, 4, редакція газети «Голос України».
Письмові запрошення вручено всім претендентам на пост глави держави.
Журналістам — телефон для довідок і акредитації: 225-40-25.

Відгомін землетрусу

Крим відчув тільки відголоски 9-бального землетрусу, який стався у Туреччині за 40 км на південний схід від Стамбула.

Як повідомила заввідділом сейсмології Інституту географії НАН України Белла Пустовітенко, цей землетрус набагато сильніший за спітакеський і кримський (1927 року). На сонячному півострові відчули лише його відгомін. Поштовхи силою від 2,5 до 4 балів тривали протягом 10 хвилин. Жертв і руйнувань немає.

У номері

З офіційним візитом на Сорочинський ярмарок

Сьогодні має розпочатися дводенний офіційний візит в Україну Президента Республіки Молдова Петру Лучиньски. Заплановано його зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, а також двосторонні україно-молдовські переговори у розширеному складі — за участю урядовців та бізнесменів. Високий гість відвідає Монетний двір НБУ, покладе квіти до могили Невідомого солдата. На сьогоднішній вечір заплановано підписання

низки двосторонніх документів (серед них і договір про держкордон). А завтра Петру Лучиньски та Леонід Кучма виїдуть до Полтавської області, де відвідають Сорочинський ярмарок і музей Гоголя. Має бути підписано угоду про торговельно-економічне співробітництво між Полтавською областю та префектурою міста Бельці, після чого молдовська делегація повернеться до Кишинєва. (Матеріал, присвячений події, читайте на 4-й стор.).

«Губернатор» погарячкував?

Майже 50 вінничан пікетували вчора адміністрацію Президента України. На відміну від інших подібних акцій, цього разу не було транспарантів чи стукоту по бруківці порожніми пластиковими пляшками. Та й вимоги були не економічні, а політичні. Адже очікували вирішення свого питання голови, депутати та працівники районних рад міста Вінниці. Вони, виявляється, опинилися поза законом. Бо за рішенням міського голови, а заодно і голови Вінницької обласної держадміністрації Дмитра Дворкіса, райради припинили своє існування.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Трагедія

Смерть від голоду

Голодна смерть — саме до такого попереднього висновку дійшли судові медики-експерти Полтави щодо 61-річної жінки, яка померла в своєму помешканні. Попереднім розслідуванням встановлено, що полтавка жила в жахливих умовах, хоч і при живому синові. Отож оточення, зокрема соціальні служби, на стареньку уваги не звертали. Ця трагедія — лише дзвіночок, аби не перетворився він у дзвін, бо бідних і голодних поруч вже не одиниці.

Врожай-99

Збіжжя — раз, збіжжя — два...

На Вінниччині одними з перших у державі розпочали біржову торгівлю зерном нового врожаю. В перший день торгів свого покупця знайшли шість видів сільськогосподарської продукції, вартість яких перевищила початкову ціну. Скажімо, пшениця третього класу за стартової ціни 325 гривень за тону була продана по 450 гривень. Більше пропонуваної вартості заплатили також за жито — 210 грн. за тону, ячмінь — 280, горох (третього класу) — 350, ріпак — 530. Всі сподівання перевершила вартість горохової крупы — 710 грн. за тону.

○ У Севастополі прорвало головний каналізаційний колектор. Аварію ліквідовано.

○ На шахтах Єнакієвської та Селидовської Донецької області загинули два гірники.

○ У Старокосянтинівському районі Хмельницької області виявлено двох хворих на дифтерію.

P.S.

ЗАГУБЛЕНА

Життєві драми

На узбіччі

Пізнього осіннього вечора вона, повертаючись додому з роботи, зупинилася на узбіччі шосе й почала «голосувати». Чекати довго не довелося. Та й як не зупинитися! Навіть скупе вечірнє світло не могло приховати стрункість фігури дівчини, привабливість її обличчя й пишноту розпущеного волосся.

Машина рвонула вперед. І злилися у єдину лінію придорожні вогні. Натхненний красою супутниці, хлопець, красуючись, тиснув на акселератор. І раптом... Дівчина і зойкнути не встигла — смерть наступила миттєво.

За номером телефону, знайденим у сумочці загиблої, розшукали її родичів. Бабуся, Ганна Вікентіївна, дізнавшись, знепритомніла. Тітка, Поліна Сергіївна, заридала. Батько, брат, молодша сестричка — вся родина оніміла від лиха. Мати... Про неї особлива розмова.

(Закінчення на 5-й стор.).

Крим відчув тільки відголоски 9-бального землетрусу

У номер

✓ Сімферополь

Інфляції навіть цегла по зубах

Понад 27 тисяч переселенців — депортованих сімей кримських татар, болгар, греків, німців та інших народів, які спокійно жили на соляному півострові, сьогодні не мають житла.

11 тисяч з них почали будівництво, яке завершило через брак коштів. Тепер зажеврила надія: уряд України ухвалив постанову, згідно з якою репатріантам надається безпроцентний кредит строком на 10 років.

Головне завдання — якнайшвидше оформити кредит і встигнути вкласти гроші у кам'яні стіни, аби зберегти трудову гривню від інфляції.

✓ Київ

Повернути народів пам'ять

Лідер об'єднання «Відкрита політика» Анатолій Матвієнко, підбиваючи підсумки велопробігу «Від столиці — до столиці», підкреслив, що подорож змусила зробити багато важливих висновків. Насамперед це стосується сільського господарства.

Адже складається враження: владні структури не цікавить хід збирання врожаю. По-друге, всі найважливіші історично-культурні пам'ятки занедбані, і ніхто про них не піклується. А тому годі й говорити про рівень національної свідомості громадян. І причина — не тільки економічні негаразди, а й втрата історичної пам'яті. Проте найбільше непокоїть напередодні президентських виборів — інформаційний голод. Тому мета майбутнього форуму демократичних сил — прорвати інформаційну блокаду, об'єднати центристські та правочентристські сили, а також згуртуватися проти фальсифікації результатів виборів.

Юрій Кармазін сьогодні п'ятнадцятий, але мріє стати першим

Верховний Суд України визнав незаконною і скасував постанову Центрвиборчкому про відмову лідерів Партії захисників Вітчизни Юрію Кармазину в реєстрації кандидатом у Президенти країни (з 1,7 млн. зданих ним підписів виборців ЦВК зарахувала лише 848 829). А відтак суд своїм рішенням зобов'язав ЦВК зареєструвати Ю. Кармазіна кандидатом у Президенти. Юрій Олександрович виявився останнім з шести претендентів, «помилуваних» Верховним Судом, і п'ятнадцятим учасником президентської гонки, який сподівається бути першим.

«Губернатор» погарячував?

(Початок на 1-й стор.).

До речі, це рішення опротестоване арбітражним судом. Однак працівникам райрад не виплачується заробітна плата, не надходять інші кошти. На думку голови Замостянської районної ради Вінінці Сергія Білоконя, як і його колеги, голови Староміської райради Віктора Борисюка, — таке свавілля не призведе до чогось доброго.

Особливо перед виборами Президента країни.

Адже, якщо вони проводитимуться міською радою, а не районними, то будь-який кандидат зможе опротестувати результати виборів, і вони можуть бути визнані недійсними. А це лише по Вінінці майже 400 тисяч голосів. Тому, за словами пікетувальників, вони й вирішили звернутися з цієї проблемою до Президента.

Та поки що дійшли лише до куратора Вінінської області в адміністрації Президента Олександра Шербини. Чи буде щось з того? Коли матеріал готувався до друку, ще нічого не було відомо про результати переговорів.

Згадайте, що обіцяв Леонід Кучма перед минулими виборами

Мої виборці звертають увагу на те, що кожні вибори призводять у нашій країні лише до погіршення становища. З тривогою вказують на використання Сполученими Штатами Америки та НАТО міжнародних суперечностей у Косово — в результаті потерпіння як мусульмани, так і православні. Чи не станеться щось таке в Криму внаслідок обрання Президента, який проводитиме політику, схожу на нинішню? Чи не відбудеться слідом за визнанням Президентом Л. Кучмою одного з рухів кримськотатарського народу падіння меджлісу кримських татар в уряді та парламенті Криму? Постас запитання: чи не буде це історичною бачкою, яка підірве Крим і Україну?

Україні і росіяни розколоті. Більшість незадоволена прозахідною політикою, яка руйнує економіку, культуру — всі сфери життєдіяльності країни.

Серед татар також розкол. Під час виборів до Верховної Ради України у Керченському виборчому окрузі суперничали представники меджлісу й мусульманської партії, які набрали приблизно однакову кількість голосів. Колишній інженер, який торгує на ринку чужим товаром, сказав мені: «Про національні інтереси наших лідерів свідчать їх стрімко змуровані палати, у той час коли ми п'ять років не можемо добудувати свої будинки і підвести до них воду».

Від себе хочу сказати так: всі народи гарні і повинні жити разом, як добрі су-

сіді, взаємно збагачуючи культуру і допомагаючи одне одному. Хіба стали багатшими наші народи після ліквідації СРСР? Хіба ми не бачимо, що наші лідери збагатилися, а народи терплять великі біди, злидні? Хіба ми не бачимо, що являється собою правляча влада? Здається з неї піл і побачите жахливий оскал новоявленого капіталіста, якому не потрібні не лише чужі народи, а й власний, який однаково жорстокий як до людей своєї національності, так і до інших. Прагнуть ці пани, боріти за капіталізм, лише збагачення, влади за будь-яку ціну. Хіба стала жити краще більшість людей у Вірменії, Азербайджані, Карабаху? Хіба невідомо, що не лише в Україні, Росії, а й в Естонії, Латвії, Литві виробництво катастрофічно скоротилося,

що не могло не позначитися негативно на життєвому рівні трудящих.

Коли порівнюють Литву з Білоруссю, яка обрала соціалістичний шлях, ми часто чуємо про зарплату в Литві, але не чуємо про ціни на товари й послуги, про реальну зарплату. За даними ООН за 1998 рік, з розвитку людського потенціалу, який включає тривалість життя, рівень освіти і реальний дохід на душу населення, Білорусь займає 68-ме місце, а Литва — 79-те.

Голосування в жовтні 1999 року — це не просто вибори Президента, це великою мірою визначення долі кожного з нас. Щоб знову не помилитися, як треба голосувати: за особистість, яка щось обіцяє, яку розхвалюють засоби масової інформації, чи за спрямованість її політики, ми повинні згадати, що засоби масової інформації в основному належать тим, хто збагатився за рахунок інших політиків, а отже, намагатимуться підняти рейтинг кандидатів у Президенти, чий погляд тією чи іншою мірою відповідають нинішньому державному курсові.

Згадайте, що обіцяв за рік перед попередніми виборами Л. Кучма. Тоді він стверджував, що не є прибічником ні капіталізму, ні соціалізму. Та коли Л. Куч-

Чи проявить народ мудрість?

ма став Президентом, забув про всі свої запевняння і взяв курс на приватизацію, капіталізм.

Розмови про третій шлях — це омана. Вісім років капіталістичної спрямованості змусили значну частину народу повернутися до ідеї соціалізму з її безплатною охороною здоров'я, освітою, з гарантованим правом кожної людини на роботу, відпочинок, на нормальне людське життя.

Враховуючи це, а також те, що в більшості країн Європи при владі перебувають прихильники соціалізму, деякі кандидати лицемірно називають себе соціалістами.

Якщо все-таки переможе кандидат у Президенти України капіталістичної орієнтації чи «центрист», що одне й те саме, то зберігатиметься прозахідна політика, виключення кредитів, позик — політика безвиході. Позиковий шлях розвитку економіки не сприяє виведенню її з кризи, а навпаки — поглиблює її, бо зв'язаний з обтяжливими виплатами величезних процентів, економічними, політичними зобов'язаннями, які перешкоджають піднесенню економіки, розвитку країни.

Чи проявить цього разу народ мудрість?

Віктор МИРОНЕНКО, народний депутат України.

Бомба під кандидата

Коментар

Несподівано завершилася у Луганську зустріч з виборцями кандидата у Президенти Євгена Марчука. Незадовго до її закінчення до правоохоронних органів надійшов анонімний телефонний дзвінок, і чоловічий голос повідомив, що приміщення палацу культури, де відбувалася розмова кандидата з жителями обласного центру, заміновано. Попри небажання луганчан покидати небезпечне приміщення, Євген Марчук попросив їх звільнити зал, який через 20 хвилин спорожнів.

Правоохоронці Луганщини не схильні підозрювати у тому, що сталося, конкурентів Євгена Марчука, тим більше зустріч фактично підходила до кінця. Проте сам кандидат у Президенти висловив переконання, що це добре задумана провокація. Адже в ході передвиборчої кампанії йому неодноразово відмовляли у приміщеннях для зустрічі з виборцями. Так було у Львові, Чернівцях, Донецьку, тому ж таки Луганську. А нещодавно, у день підписання рядом громадських організацій декларації про підтримку Євгена Марчука на президентських виборах, дирекція парламентської бібліотеки відмовила у наданні приміщення, оскільки надійшло повідомлення про його аварійний стан.

Цей ланцюжок обставин не можна розглядати як непорозуміння чи випадковість. Адже проглядається певна закономірність. Підтвердженням цьому стала заява керівників передвиборчих штабів кандидатів у Президенти Олександра Мороза та Євгена Марчука. У регіонах розповсюджуються листівки з символікою Комуністичної партії під заголовками «Предателя — к ответу» і «Обыкновенный фашизм». Керівники компартії заперчили свою причетність до цих листівок. Листівки — безперечна фальшивка. Хоча б тому, що вони — без вихідних даних. А хто б дозволив лівим надрукувати матеріали без зазначення видавництва, накладу, номера замовлення і т. ін.? Керівники штабів Сергій Комісаренко та Йосип Вінський звертають увагу на те, що у травні тодішній голова НДП Анатолій Матвієнко розповів, як на Донеччині відділення фонду «Соціальний захист» (керівник — довірена особа діючого Президента Олександр Волков), уже розповсюджувало провокаційні листівки про Олександра Мороза від імені КПУ.

Про причетність фонду «Соціальний захист» до розповсюдження брудних пасквілів на головних суперників Леоніда Кучми у президентських виборах ідеться і у заяві

Соціал-демократичного союзу. Зокрема, у штаб-квартирі Кам'янського відділення фонду Черкаської області представники чотирьох партій — Соціалістичної, Комуністичної, СДС та Конгресу українських націоналістів разом з агітаційними листівками Леоніда Кучми знайшли листівки-фальшивки. А минулої п'ятниці представники СДС разом з працівниками Дніпровського районного управління внутрішніх справ м. Києва затримали шістьох розповсюджувачів з двома мішками фальшивих листівок з символікою Комуністичної партії.

Керівники штабів вимагають від правоохоронних органів ретельного розслідування встановлених фактів, щоб знайти ініціаторів появи брудних наклепів на кандидатів у Президенти. Однак водночас Сергій Комісаренко та Йосип Вінський висловлюють сумнів у тому, що справжні автори будуть встановлені, оскільки заявляють: «Бездіяльність міліції та СБУ в цьому питанні стане прямим підтвердженням того, що за появою цих листівок стоїть виборчий штаб саме Леоніда Кучми».

Власне, на цьому можна ставити крапку, однак, за всіма ознаками, нинішня президентська кампанія за кількістю «брудних технологій» уже стає рекордною за час існування Української держави і поступово починає нагадувати не змагання програм, а воєнні дії, на щастя, поки що без стрілянини. Проте не можна виключити й такого розвитку подій, особливо при бездіяльності правоохоронних органів. І навіть може пролитися кров. Тоді прощення не буде нікому, особливо діючому Президенту. Адже, аргументуючи свою відмову підписати угоду про чесні вибори, Леонід Данилович наголошував на тому, що він, як гарант законності і правопорядку в державі, не допустить правопорушень при проведенні президентських виборів з боку жодного кандидата.

Володимир КОРОЛЮК.

«Золоте» бензинове кільце

Є на Херсонщині «золоте кільце» місцевого значення: від Херсона через Цюрупинськ та Голу Пристань на Лазурне й звідти через Скадовськ назад. Ця траса добре відома багатьом відпочивальникам на узбережжі Чорного моря, ці місця приваблюють курортників з усіх куточків України.

Характерна риса останніх днів — переважна більшість із цих станцій торгують бензином та дизельним паливом. Ажіотажного попиту не спостерігається, отже, ринок виявляється наповненим товаром. Хоча, з другого боку, на шляхах значно поменшало автотранспорту. Навіть зараз, у найкращий для відпочинку й оздоровлення час, автопотік у бік моря значно поменшав.

Як правило, асортимент пального небагатий, бензин переважно двох марок: з якісних — А-92 або А-95, а з низькооктанових — А-76. Ціни коливаються на перші сорти в межах 2,6-3 гривні. Найвища ціна зафіксована у Лазурному — 3 гривні 50 копійок. Це й не дивно, адже, з місцевими мірками, тут найфешенебельніша зона. Коливання цін у межах 20-50 копійок характерне навіть для автозаправок, розташованих поряд. Оператори АЗС відказують на запитання з цього приводу, що таку ціну встановили господарі, а останні коментувати політику ціноутворення відмовляються. Фахівці схилиються до думки, що частину пального приберегли з «докризисового» часу й тому є можливість трохи збавляти ціну в порівнянні з нинішніми розцінками.

Останнім часом лихоманило місцевий нафтопереробний завод у зв'язку із виставленням на тендер контрольного пакета акцій АТ «Херсоннафтопереробка». Ситуація стабілізується, вже надходять перші партії сирої нафти, а, отже, незабаром Херсонщина й близькі області зможуть одержувати додаткове паливо.

Сергій ЗЛЕНКО, Херсонська область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ТЕЗИ ПЕРЕДВИБОРНОЇ ПРОГРАМИ КАНДИДАТА У ПРЕЗИДЕНТИ УКРАЇНИ

Автобіографія кандидата на пост Президента України Олександра ТКАЧЕНКА

Ткаченко О. М. народився в Шполі Черкаської області. Батько — Микола Миколайович працював трактористом у МТС, воював у фінську, пройшов фронт Великої Вітчизняної. Мати — Єфросинія Панасівна, зараз на пенсії, мешкає в Шполі.

Олександр Ткаченко закінчив Білоцерківський сільгоспінститут, агроном. Свої організаторські здібності, якості природженого лідера почав реалізовувати на посаді першого секретаря Таращанського РК КПУ. Район став одним із країн у СРСР за рівнем життя.

Восени 1981 р. О. Ткаченко було обрано головою Тернопільського облвиконкому. Прибутки сільського господарства Тернопільщини невдовзі зросли у 18 разів.

З 1985 р. О. Ткаченко — міністр сільськогосподарства, пізніше — голова Держагропрому, перший заступник Голови Ради Міністрів України. Збір зерна в Україні тоді зріс з 39,6 млн. до 53,2 млн. тонн, що досі є найвищим показником.

За роки незалежності Олександр Ткаченко принципово обстоював власне бачення подальшого розвитку України, яке відрізнялося від так званого «курсу ринкових реформ».

Олександр Миколайович має виважену громадянську позицію. Він один із організаторів і керівників Селянської партії України. Народний депутат 13 і 14 скликань Верховної Ради України, кандидат економічних наук, академік.

У липні 1998 р. О. Ткаченко обрано Головою Верховної Ради України. Найефективнішою роботою парламенту досяг саме під час його головування. Закономирним продовженням життєвого і трудового шляху О. М. Ткаченка стало висунення його кандидатом у Президенти України.

Передвиборною програмою О. М. ТКАЧЕНКА є розроблена за його ініціативою і під його керівництвом Національна програма відродження України.

На підставі глибокого аналізу політичних, соціальних та економічних процесів, що відбувалися в Україні протягом минулих семи років, О. М. Ткаченко стверджує, що впровадження в Україні курсу реформ призвів економіку держави до повного розвалу, а життя людей зробив нестерпним.

Україна розпочала суверенний розвиток, демократизацію та зміну соціального устрою багатого і сильною. Найродючіші чорноземні ґрунти, багаті на корисні копалини надра, потужна база промисловості, розгалужена мережа залізниць, власний торговельний і риболовний флот, сильна армія — все це було успадковано нами від батьків і ставило Україну поряд з найпотужнішими державами світу.

Але керівництво держави не використало сприятливі стартові можливості. Жива справа, організація економіки за ринковими принципами, конструювання нової України були підмінені ллюзями й міфотворчістю. І як наслідок — на дві третини зменшився внутрішній валовий продукт, майже 7 мільйонів людей втратили роботу. Практично опинилися на межі самоликвідації машинобудування, електроніка, хімічна і легка промисловість. У вкладників Ошадбанку, урядовими структурами відібрано в перерахунок на долари майже 150 млрд. заощаджень та державних облігацій. Заробітна плата тих, хто працює, знизилася у 12 разів, пенсія — у 8 разів, і сплачуються вони несвочасно. Зараз заборгованість сягнула за 10 мільярдів гривень. І це тоді, коли, вартість основних продовольчих товарів, комунальних і побутових послуг зросла в 3—5 разів.

За останні п'ять років зовнішній борг України збільшився до 13 млрд. дол. — це 260 дол. на кожного громадянина. Внаслідок такої політики 82 відсотки населення стали жити за межею бідності. Чисельність населення України зменшилася з 52,2 мільйона осіб у 1993 р. до 50,2 мільйона у 1998 р. і продовжує скорочуватися на 400 тисяч осіб щороку. Це можна порівняти хіба що з втратами під час жорстокої війни.

Ништяться культура і духовність, моральні підвалини суспільства.

Виконавча влада демонструє цілковиту байдужість до народу й обмежується лише

легковажними обіянками. Деморалізовано правоохоронні органи, немає правди в судах. Людей охоплює почуття безвиході й апатії. Україна опинилася на порозі повномасштабної катастрофи.

Олександр Ткаченко відкидає політику безвідповідальності й пропонує Національну програму відродження України. Головним завданням цієї програми є створення в державі якомога сприятливіших для громадян умов життя, за яких відбуватиметься шорічне збільшення населення, принаймні, на 150—200 тисяч. Політику економічних реформ треба трансформувати у політику раціональних економічних дій. Тільки ті реформи варті зусиль, які сприятимуть збільшенню обсягів виробництва, поліпшенню якості продукції та підвищенню рівня життя.

Відродження здійснюватиметься в три етапи.

Перший — перехідний період (2000—2002 рр.), коли припиниться спад виробництва і відчутно підвищиться життєвий рівень населення.

Другий — відновлювальний період (2003—2005 рр.), коли основні галузі економіки досягнуть обсягів виробництва продукції і надання послуг рівня 1991 р., що забезпечувало населенню пристойне життя.

Третій — десятиріччя інтенсивної модернізації економіки (2006—2015 рр.). У цьому періоді належить широко розгорнути переобладнання економіки для забезпечення конкурентоспроможності на світових ринках продукції агропромислового комплексу, машино- й приладобудування, електроніки, кібернетики, атомної, соціальної та вітрової енергетики.

Шлях до досягнення цієї мети — негайне відновлення наявних виробничих потужностей, перерозподіл виробленої продукції через соціально орієнтований ринковий механізм. Ринок працюватиме на вітчизняного виробника та захищатиме непрацевдатне населення від економічних негараздів. Держава має створити діючі економічні механізми для збільшення робочих місць, для ефективного обміну товарами і послугами, має забезпечити впевненість і спокій своїх громадян.

Україна повинна негайно відновити виробництво тракторів, автомобілів, електровозів, вагонів, кораблів, літаків, енергетичного устаткування. Відроджена індустрія дасть змогу відкрити нові виробництва, забезпечи-

ти постійний розвиток України і добробут народу.

Основними пріоритетами програми є агропромисловий комплекс, енергетика і наука, а також інші галузі, які наповнюють валовий внутрішній продукт.

Основним джерелом доходів громадян залишатиметься заробітна плата. За перші два роки вона має зрости у 1,5 раза, а за п'ять років — у 3,4 раза. У 2002 р. середньомісячна зарплата становитиме 250 грн., а в 2005 р. — 420 грн. Уже з перших днів 2000 р. уся нарахована зарплата і пенсії сплачуватимуться вчасно.

До 2015 р. рівень життя населення має зрости в 4 рази порівняно з 2005 р. Тоді середньомісячна заробітна плата становитиме 1680 грн., пенсія — 500 грн. Вагомою і стабільною стане група населення середнього достатку, яка житиме з прибутків від власності, цінних паперів та підприємництва.

Програма передбачає до 2005 р. збільшити видатки на освіту в 3,6 раза, на науку — в 6,2 раза, на культуру — в 3,1 раза. У 2,9 раза зросте фінансування оборони держави.

Буде покинчено з відчуженням влади від народу, покладено край чиновницькому свавілля, беззаконню, корупції, злочинності, люди реально впливатимуть на державні справи.

У суспільстві мають домінувати і користуватися повагою люди слова і честі. Громадянин, який зумів виростити дві зернини там, де раніше росла одна, має шануватися вище тих, хто, вдаючи з себе видатних політиків, насправді переливає з пустого в порожнє.

Ми ніколи нічого ні в кого не зможемо скопіювати, адже наше життя визначається нашим менталітетом, віковими звичаями, традиціями, природно-кліматичними умовами. Громадяни України покликані розробити власну модель держави. Досвід іноземних демократій і ринків доповнюватиметься нашою готовністю до взаємодопомоги, нашим колективізмом, умінням дати раду великомасштабним господарствам.

Олександр Ткаченко — один із нас. Кожен, хто доклав би стільки сил, хисту, наполегливості, таланту, міг би пройти цим шляхом. Тому люди довіряють О. Ткаченку, а він довіряє людям, знає їхні бідні й помисли.

Відаючи голоси за Олександра Ткаченка, ми обираємо гідне життя у розвинутій державі. СИЛЬНА ВОЛЯ — ВЛАСНИЙ РОЗУМ — СПІЛЬНИЙ ТРУД!

Про обсяги ефірного часу та порядок його надання кандидатам у Президенти України на загальнодержавному рівні за рахунок коштів Державного бюджету України

З метою забезпечення рівних умов при проведенні передвиборної агітації, відповідно до частини першої статті 32 Закону України «Про вибори Президента України», статті 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», на підставі пункту 28 Положення про порядок використання засобів масової інформації під час виборів Президента України у 1999 році, затвердженого постановою Центральної виборчої комісії від 18 червня 1999 року № 96, та постанови Центральної виборчої комісії від 30 квітня 1999 року № 27 «Про конторисні видатків на здійснення Центральною виборчою комісією заходів з підготовки та проведення виборів Президента України» Центральна виборча комісія постановляє:

1. Надавати кандидатам у Президенти України для передвиборної агітації за рахунок коштів Державного бюджету України ефірний час на загальнодержавному рівні в обсягах 20 хвилин на радіо і 20 хвилин на телебаченні.

2. За погодженням з керівниками Національної телекомпанії

Україна
Центральна виборча комісія
ПОСТАНОВА
13 серпня 1999 року м. Київ № 171

України та Національної радіокомпанії України ефірний час надається у робочі дні (крім п'ятниці) у такому порядку:

на першому каналі Українського телебачення (УТ-1) — кожному кандидату по 20 хвилин з розподілом цього часу на два виступи протягом 10 хвилин кожний: з 6 по 30 вересня та з 4 по 28 жовтня 1999 року включно з 20 год. 35 хв. до 20 год. 45 хв.;

на першому каналі Українського радіо (УР-1) — кожному кандидату по 20 хвилин з розподілом цього часу на два виступи протягом 10 хвилин кожний: вранці з 6 години 45 хвилин до 6 години 55 хвилин і ввечері — з 19 години до 19 години 10 хвилин з 4 по 28 жовтня 1999 року включно.

3. Черговість надання ефірного часу встановити шляхом жеребкування, яке провести 13 серпня 1999 року в режимі засідання Центральної виборчої комісії.

Голова Центральної виборчої комісії М. РЯБЕЦЬ.

Додаток 3
до постанови Центральної виборчої комісії
від 13 серпня 1999 року №174

Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості надання їм ефірного часу на першому каналі Українського телебачення (УТ-1)

Дата надання ефірного часу, визначена жеребкуванням

Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України

I етап

1. 6 вересня 1999 року, понеділок	Удовенко Геннадій Йосипович
2. 7 вересня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
3. 8 вересня 1999 року, середа	Габер Микола Олександрович
4. 9 вересня 1999 року, четвер	—
5. 13 вересня 1999 року, понеділок	Онопенко Василь Васильович
6. 14 вересня 1999 року, вівторок	Мороз Олександр Олександрович
7. 15 вересня 1999 року, середа	Кононов Віталій Миколайович
8. 16 вересня 1999 року, четвер	Ржавський Олександр Миколайович
9. 20 вересня 1999 року, понеділок	Ткаченко Олександр Миколайович
10. 21 вересня 1999 року, вівторок	—
11. 22 вересня 1999 року, середа	Олійник Володимир Миколайович
12. 23 вересня 1999 року, четвер	Вітренко Наталія Михайлівна
13. 27 вересня 1999 року, понеділок	Костенко Юрій Іванович
14. 28 вересня 1999 року, вівторок	Симоненко Петро Миколайович
15. 29 вересня 1999 року, середа	Базилік Олександр Філімонович
16. 30 вересня 1999 року, четвер	Кучма Леонід Данилович

II етап

1. 4 жовтня 1999 року, понеділок	Базилік Олександр Філімонович
2. 5 жовтня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
3. 6 жовтня 1999 року, середа	Удовенко Геннадій Йосипович
4. 7 жовтня 1999 року, четвер	Симоненко Петро Миколайович
5. 11 жовтня 1999 року, понеділок	Ткаченко Олександр Миколайович
6. 12 жовтня 1999 року, вівторок	Ржавський Олександр Миколайович
7. 13 жовтня 1999 року, середа	Онопенко Василь Васильович
8. 14 жовтня 1999 року, четвер	—
9. 18 жовтня 1999 року, понеділок	Мороз Олександр Олександрович

10. 19 жовтня 1999 року, вівторок	Габер Микола Олександрович
11. 20 жовтня 1999 року, середа	Костенко Юрій Іванович
12. 21 жовтня 1999 року, четвер	Кучма Леонід Данилович
13. 25 жовтня 1999 року, понеділок	Кононов Віталій Миколайович
14. 26 жовтня 1999 року, вівторок	Вітренко Наталія Михайлівна
15. 27 жовтня 1999 року, середа	Олійник Володимир Миколайович
16. 28 жовтня 1999 року, четвер	—

В. о. секретаря
Центральної виборчої комісії

В. СПІВАК.

Додаток 4
до постанови Центральної виборчої комісії
від 13 серпня 1999 року №174

Результати жеребкування серед кандидатів у Президенти України щодо черговості надання їм ефірного часу на першому каналі Українського радіо (УР-1)

Дата надання ефірного часу, визначена жеребкуванням	Прізвище, ім'я, по батькові кандидата у Президенти України
1. 4 жовтня 1999 року, понеділок	Вітренко Наталія Михайлівна
2. 5 жовтня 1999 року, вівторок	Марчук Євген Кирилович
3. 6 жовтня 1999 року, середа	—
4. 7 жовтня 1999 року, четвер	Ткаченко Олександр Миколайович
5. 11 жовтня 1999 року, понеділок	Онопенко Василь Васильович
6. 12 жовтня 1999 року, вівторок	Симоненко Петро Миколайович
7. 13 жовтня 1999 року, середа	Костенко Юрій Іванович
8. 14 жовтня 1999 року, четвер	Олійник Володимир Миколайович
9. 18 жовтня 1999 року, понеділок	Базилік Олександр Філімонович
10. 19 жовтня 1999 року, вівторок	Кучма Леонід Данилович
11. 20 жовтня 1999 року, середа	—
12. 21 жовтня 1999 року, четвер	Ржавський Олександр Миколайович
13. 25 жовтня 1999 року, понеділок	Габер Микола Олександрович
14. 26 жовтня 1999 року, вівторок	Кононов Віталій Миколайович
15. 27 жовтня 1999 року, середа	Мороз Олександр Олександрович
16. 28 жовтня 1999 року, четвер	Удовенко Геннадій Йосипович

В. о. секретаря
Центральної виборчої комісії

В. СПІВАК.

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

«Про продовження строку проведення взаєморозрахунків та розрахунків, передбачених Указом Президента України від 11 травня 1999 року №492»

З метою продовження роботи, спрямованої на зменшення заборгованості громадян України за житлово-комунальні послуги, спожиті газ і електроенергію та часткове погашення заборгованості бюджетних установ і організацій із виплати заробітної плати, грошового забезпечення, пенсій та соціальної допомоги, постановляю:

Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям забезпечити проведення до 1 січня 2000 року взаєморозрахунків та розрахунків з підприємствами — надавачами житлово-комунальних послуг, газу, електроенергії у межах проведених взаєморозрахунків, передбачених статтею 1 Указу Президента України від 11 травня 1999 року №492 «Про додаткові заходи щодо погашення заборгованості населення за житлово-комунальні послуги».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
16 серпня 1999 року.
№993/99.

Хроніка. Факти. Події

✓ Москва

Сядуть усі?

Держдума РФ затвердила кандидатуру Володимира Путіна на посту прем'єр-міністра. Процедура розгляду пройшла спокійно. Ще напередодні голосування думські лідери заявили, що не мають принципових заперечень з приводу призначення колишнього директора ФСБ главою уряду. Надзвичайне засідання Держдуми необхідне було лише для формального виконання всіх конституційних норм. «І радісно, і сумно», — такими словами лідер ЛДПР Володимир Жириновський передав настрій усіх членів нижньої палати, що зібрані «востаннє в цьому столітті обговорити уряд». Адже до наступних виборів залишилося всього три місяці (саме стільки часу Борис Єльцин за традицією відводить по черзі прем'єр-міністрам). На засіданні більше йшлося про нездорову ситуацію в країні, недосконалість конституції. Слово «самодурство» було на вустах у всіх думських лідерів, хто намагався проаналізувати поведінку Бориса Єльцина. Навіть помилка на слові керівника фракції «Яблоко» Григорія Явлінського, який назвав Путіна «Володимиром Володимировичем Степановичем», цілком пояснювала: очевидно, відмінності між Володимиром Путіним і Сергієм Степановичем депутати не бачать...

Закінчив юридичний факультет Ленінградського університету, учень Анатолія Собчака (спочатку в університеті, а потім у мерії Санкт-Петербурга), «людина з гебенним минулим», 13 просуваний по службі, холодне непронишне обличчя чекіста — ось, власне, і все, що відомо про нового прем'єра. Правда, російських демократів приголомшила його заява на першому засіданні уряду: «Ті, хто дестабілізуватиме ситуацію в країні, сядуть»... Прощай, демократіє! Прощай, свобода слова!

✓ Приштина

Тепер ООН рятує сербів

Агентство ООН у справах біженців оголосило, що вивозить із сіл і міст Косово сербів, безпека яких під загрозою. Той факт, що почато масову евакуацію сербів, можна розглядати як ознаку провалу зусиль міжнародної спільноти.

✓ Хошимін

На тому самому місці, в інший час

Через майже 25 років після закінчення війни у В'єтнамі Сполучені Штати відкрили в місті Хошимін (колишній Сайгон) нове консульство. Дипломатичне представництво розташоване на місці колишнього посольства США в Сайгоні. Звідси в квітні 1975-го на вертольотах евакуювалися останні американські дипломати. Дипломатичні відносини між США і В'єтнамом відновлено чотири роки тому.

✓ Анкара

Земля трясеться. Люди гинуть

За попередніми даними, внаслідок сильного землетрусу в Туреччині понад 60 осіб загинуло й понад 500 одержали поранення, зокрема важкі. В місті Ізміт поблизу Стамбула — епіцентрі стихійного лиха, де сила підземних поштовхів сягнула майже 7 балів за шкалою Ріхтера, — загинуло 29 осіб. Ще 32 особи загинули в Стамбулі, Бурсі й Ескішехірі.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств. Фото АП.

«Братня» зустріч безрезультатною не стане

Найперше, підписання Договору про держкордон. Як заявляють у МЗС республіки, нарешті визначено компроміс щодо спірної приднінської ділянки в районі села Джурджулешти на молдовському півдні. Для Молдови це питання принципове: відспоривши в Україні стю метрів приднінського берега, республіка фактично одержує вихід до Чорного моря. Петру Лучинськи розповідає кореспондентів «ГУ», що знайдено старі карти землекористування, за якими молдовськими можна вважати 480 метрів узбережжя. Точний розмір ділянки, якою Україна поступається Молдові на Дунаї навзамін 7 кілометрів дороги біля села Копанка, встановить той самий міждержавний договір, що фіксує держкордон.

А поки в надії на це молдовани відновили будівництво, фінансоване ЄБРР, у районі села Джурджулешти нафтового терміналу. Рік тому будівництво було законсервовано з огляду на неясності, де ж усе-таки проходить кордон між Молдовою та Україною. Будівництво призупинилося, інвестори зазнавали збитків. Тепер акціонерне товариство «Тірекс-Петрол», як представник держави, заклало свої акції в спільному підприємстві на користь ЄБРР. Доти, поки уряд не внесе у статутний капітал 2 млн. доларів.

Цікаво, що «Тірекс-Петрол» виявився ще раз перекладеним за борги. Цього разу — електричні. Молдовський парламент ухвалив закон про приватизацію енергетичного комплексу. У законі зазначено, що контрольний пакет акцій «Тірекс-Петрол» передається Румунії в рахунок несплати за спожиту електроенергію. Молдова одержує сьогодні в Румунії приблизно 20 відсотків необхідної електроенергії (по 30 відсотків поставляла Україна і Придністров'я). Молдова заборгувала Румунії 12 млн. доларів. Акції «Тірекс-Петрол» не досить, аби покрити цю суму, тому вирішено розраховуватися також продовольством і живими грошима.

Шок, пережити який молдовській столиці довелося після перекриття рубильника Тирасполем у липні, хоч як дивно, виявився оздоровчою процедурою для молдов-

ського кабінету. Прем'єр Іон Стурза навіть подякував за нього керівництво Придністровської адміністрації. Бо нарешті в Кишиневі зрозуміли: далі так жити не можна, не можна залежати від проросійськи налаштованого Тирасполя й незговірливої України. Слід шукати альтернативу.

Уряд уже підготував для розгляду парламентом проект нової енергетичної стратегії. Вона передбачає збільшення на 30 відсотків поставок електроенергії з Румунії. Після затвердження депутатами нової енергоїдеї уряду Румунія фактично одержить контрольний пакет акцій на поставку, причому не платитиме за транзит ані пенса, тому що за новими правилами імпорт електроенергії звільнено у Молдові від ПДС.

За словами прем'єра, «Румунія стане одним з основних джерел електроенергії для Молдови, а не альтернативним, як сьогодні». Кишинів готовий вкласти 2—3 млн. доларів у будівництво додаткових ліній електропередач, аби «найближчим часом переорієнтуватися на румунські джерела».

Від яких кіловат — українських чи придністровських — відмовиться Кишинів на користь румунських, поки сказати важко. Однозначно можна стверджувати лише те, що об'єднання румунської та молдовської енергосистем уже відбулося. Це, однак, не позбавить Кишинів необхідності сплати старих боргів:

20 млн. доларів — Придністров'ю, 50 млн. — Україні.

Здавалося б, проситися на протокольний лист ще одна «бородата» проблема — взаємодія прикордонних областей. Документ про це підписано давно. Але молдовани й українці, що живуть у прикордонні, жодних послаблень у режимі, скажімо, торгівлі поки не бачать. Тут, шоправда, є виправдання: більша частина спільного кордону припадає на Придністров'я. У Тирасполі вважають, що саме тут собака заритий: навіщо Кишиневу мстуватися з приводу проблем незговірливого регіону?

Заявлено для обговорення на найвищому рівні такі проєкти, як створення нових євро регіонів «Нижній Дунай», «Верхній Прут». Однак створення першого з них уже продекларовано президентами України, Молдови і Румунії. Справа за тим, щоб «оживити економічне життя півдня Дунаю за рахунок створення тут вільної економічної зони».

За словами Петру Лучинськи, він обговорюватиме зі своїм українським братом (в інтерв'ю «ГУ» молдовський президент, посилаючись на одруження сина Богдана Хмельницького з дочкою молдовського господаря, вивів формулу: молдовани й українці — рідня) митні проблеми й готовий підписати митну угоду. Для Молдови це важливо, оскільки весь транзит до Росії — а він найбільший у торговельному обороті — йде українською територією.

Враховуючи, що Леонід Данилович на порозі нових виборів, а Петру Кирилович має доводити сьогодні необхідність посилення своїх президентських повноважень, можна припустити: ця зустріч безрезультатною не залишиться. Щось підписано напевне буде — президентам треба заробляти очкі.

Світлана ГАМОВА.

Кишинів.

Серпень. Адриатичне море. Із днем народження, Україно!

Кожного серпня Адриатичне узбережжя Республіки Хорватія від Дубровника до Пули перетворюється на величезну фестивальну сцену. З усього світу сюди з'їжджаються співаки, музиканти, актори, літератори...

Користуючись цією нагодою, кілька років поспіль Посольство України в Хорватії допомагає організовувати концерти і наших митців, відзначаючи у такий спосіб День незалежності. 8-а річниця незалежності України не стала винятком. Традиційно в адриатичних хорватських містах відбулися концерти переможців квітського Міжнародного біенале пам'яті Володимира Горовця. Цього року наші молоді піаністи, лауреати конкурсу Олексій Гринюк, Денис Прошаєв і Марія Пухляк отримали запрошення на відомий фестиваль «Сплітське літо». Потрапити туди їм допомогла німець-

ка філія Мальтійського лицарського ордену. Майстерність наших молодих піаністів отримала в місцевій пресі такий відгук: «високі досягнення бездоганної української школи піаністів».

А під час іншого фестивалю, літературного, була презентація монографії «Етногенез і міфологія хорватів у контексті України». Її автор — перший секретар посольства, доктор історичних наук Євген Пашенко. Цей фестиваль «Доброго ранку, море» проходить у приадриатичному регіоні Полоцьке князівство. І, безперечно, монографія нашого дипломата, в якій пан Пашенко простежив тісні зв'язки між давньоукраїнською юридичною пам'яткою «Руська правда» і давньохорватським «Полоцьким статутом», мала цілком прогнозований успіх.

Інформація «ГУ».

А міністр економіки не дрімає

Здавалося б, ніщо не в змозі розбурхати канікулярну дрімоту в Німеччині. Парламентарії і члени уряду відпочивають, розмови про політику мали б стихнути до осені. Навіть найпопулярніші видання в ці дні публікують не так уже й багато інформації на політичні теми.

Несподівано порушником спокою став міністр економіки Вернер Мюллер, який оприлюднив піврічний господарський звіт. І хоч досі такі звіти не практикувалися, однак не це шокувало німецьких громадян. Безпартійний міністр економіки, відомий своєю незалежністю та об'єктивністю, дійшов висновку, що ринкова економіка Німеччини втрачає соціальну орієнтацію — предмет особливої гордості держави. Мюллер назвав ознаки руйнації: зростання безробіття і податків, збільшення невинуватених державних дотацій.

На перший погляд, уряд Герхарда Шрьодера намагається змінити ситуацію на краще, перерозподіляючи соціальні блага, збільшуючи допомогу по безробіттю та надаючи дотації різним категоріям громадян, регулю-

ючи політику приватного бізнесу. Але саме це найнебезпечніше, застерігає Мюллер. Адже соціальна орієнтація економіки посилюється шляхом зменшення державного втручання в економічні відносини і сприяння розвитку приватної ініціативи. Із безробіттям слід боротися не збільшенням допомоги, а підтримкою приватного капіталу, який створює робочі місця. Громадяни мають усвідомити, що держава не може надавати їм послуги безплатно.

Зі звіту міністра економіки німецьке суспільство загального добробуту водночас зрозуміло, що діжка з благами не бездонна, тож доведеться притосовуватися до змін, відмовляючись від беззастеріжного утримання. Держава має негайно здійснити глибокі структурні реформи. Втручатися ж в економічні процеси слід тільки тоді, коли ринковий механізм пробуксовує.

Сказати, що звіт міністра економіки спричинив шок Герхарду Шрьодеру і його радникам, — не сказати нічого. Адже Вернер Мюллер не просто своїми висновками та рекомендаціями зачіпає власне основи ринкового господарства: вони ще й

буквально один до одного збігаються з тезами іншого документа — програми Гельмута Коля, у якій він пропонував промисловцям, банкірам, чиновникам і непересічним громадянам переосмислити роль держави в реалізації економічних реформ. Держава не в змозі регулювати все, застерігав Коль. Своєю надмірною втручанням вона душить приватну ініціативу, динаміку конкуренції, стримує зростання продуктивності праці, загострюючи соціальні проблеми.

Гельмут Коль свою програму реалізувати не встиг. Тепер міністр економіки уряду Герхарда Шрьодера повертається до ще не забутого старого досвіду. Є над чим замислитися нинішньому канцлерові. Особливо тепер, коли рівень його популярності не назвеши високим. Якби сьогодні відбувалися вибори, свідчать результати опитування громадської думки, то правляча Соціал-демократична партія, очолювана Шрьодером, набрала б усього 33% голосів. Водночас опозиціонерам ХДС-ХСС виборці віддають 46%.

Валентина ПИСАНЬКА.

Франкфурт-на-Майні.

Туризм — справа державна

Інтерв'ю з головою
Держкомтуризму України
Валерієм Цибухом

— Валерію Івановичу, чим живе сьогодні Держкомтуризм України?

— Комітет живе у напруженому ритмі. Туристичний сезон в Україні триває і, на наш погляд, він буде продуктивний.

Візьмо Крим — туристичну перлину України. Сьогодні середня заповненість кримських оздоровниць — близько 85%, хоча в тому році цей показник був значно вищий — 92 відсотки. Вкотре усвідомлюєш, що справа розвитку туризму повинна бути державною справою, в повному розумінні цього слова. З 28 липня ц. р. почав діяти Указ Президента України про відміну ПДВ з путівок, але, як відомо, більшість договорів на путівки укладаються ще взимку та навесні. Сподіваємося, що указ повноцінно спрацює у наступному році.

Значно краще нині розв'язується питання розвитку молодіжного туризму та оздоровлення дітей. Тут потрібно висловити подяку багатьом головам держадміністрацій і керівникам підприємств, які знайшли можливість профінансувати відпочинок дітей та підлітків.

Вже сьогодні ми готуємося до відзначення Дня туризму (27 вересня) і до проведення міжнародних туристичних виставок, які пройдуть в Україні. А це — нові контракти, угоди. Продовжується робота з ліцензування діяльності туристичних фірм і підприємств, що, безумовно, підвищує відповідальність цих організацій.

— А як ви оцінюєте можливість туризму в поповненні державного бюджету?

— Туризм, як свідчить світова практика, відіграє важливу позитивну роль в розвитку економіки держави. Саме завдяки туризму подолали економічні труднощі Кіпр, Туреччина, Іспанія, Греція, Туніс, Китай та деякі інші держави. Так, туристичні фірми Кіпру щорічно заробляють для своєї країни близько млрд. доларів США, обслуговуючи понад 2,3 млн. туристів з усього світу. А ми гірші?

Кожен турист, який завітав в Україну, залишає, за нашими підрахунками, в середньому трохи більше 500 доларів.

Тільки в минулому році туризм дав Україні 8,4 млрд. гривень, або 11% зовнішньоекономічного обороту країни. А це становить більше 8 відсотків валового національного продукту, 20 відсотків експортних послуг. До того ж, розвиток туризму вирішує і таку гостру проблему, як безробіття. Він стимулює розвиток сфер економіки, які тим чи іншим чином пов'язані з туристичною галуззю: легкої промисловості, сільського господарства, транспорту, будівництва і багатьох інших.

Тому іноді дивуєшся, коли деякі політичні діячі, народні депутати не розуміють політичної і економічної ролі туризму в розвитку держави. Додержуються погляду, що туризм не потребує державної підтримки, що все якось функціонує без втручання державних структур. Безумовно, це помилка. Візьміть автомобільний туризм. Сьогодні кожен третій турист подорожує на авто-

мобілі. А що ми можемо сказати про наші автопільхи? Відсутність обслуговуючої інфраструктури: мотелів, кафе, обладнаних місць відпочинку для водіїв — позбавляє нас можливості сподіватися на велику кількість автотуристів. Потрібно фінансування цих проектів, це дало б нам можливість у найкоротший час збільшити прибуток і, перш за все надходження до державного бюджету.

До кожної справи треба ставитися по-державному, а не з оцінкою «... на мій погляд...»

— Багато хто з наших громадян звертається до наших вітчизняних туристичних фірм і іноді буває незадоволений рівнем наданих послуг. Як вибрати надійну туристичну фірму?

— Перш за все поради би звертати увагу на наявність у фірми ліцензії Держкомтуризму України, яка надає їй право на здійснення туристичної діяльності.

Також фірма і турист повинні укласти договір про надання туристичних послуг. Один примірник цього документа залишається у фірми, а другий — у клієнта.

Держкомтуризму розробив стандартну форму договору, вона є в усіх туристичних агентствах. В ньому ми передбачили не тільки форс-мажорні обставини, а й умови відшкодування можливих збитків туриста, а також питання розв'язання можливих конфліктних ситуацій. Тільки не треба плутати договір з ваучером. Бо ваучер — це путівка, що підтверджує сплату послуг і виступає документом, який надає право на отримання туристичних послуг.

Останнім часом кількість випадків надання послуг в неповному обсязі значно зменшилась. Конкуренція в сфері туристичного бізнесу дуже

велика і боротьба за якість послуг, наданих клієнтам, є одним із провідних моментів в діяльності турфірм. Але якщо фірма не виконала своїх зобов'язань, то вона повинна нести відповідальність згідно з законами України «Про туризм», «Про рекламу» та іншими правовими документами. У всякому разі, Держкомтуризм готовий об'єктивно розібратися у випадках неякісного обслуговування туристів і винести своє рішення щодо подальшої діяльності тієї чи тієї турфірми.

— Валерію Івановичу, як складаються відносини з туристичними фірмами і організаціями зарубіжних країн?

— Україна увійшла до складу Всесвітньої туристичної організації. Нами підписано більше 30 угод про розвиток туризму з провідними туристичними організаціями світу, державними установами інших країн. Велику зацікавленість у двосторонніх зв'язках ми відчуваємо з боку туристичних кіл Італії, Німеччини, Канади, Австрії, Єгипту, Кіпру, Ізраїлю та інших держав. Набувають розвитку наші туристичні відносини з країнами СНД.

Тому не випадково ми останнім часом відкриваємо представництва Держкомтуризму в провідних туристичних країнах.

Ми намагаємося залучити зарубіжних інвесторів до розвитку нашої туристичної інфраструктури. Велику зацікавленість в цьому виявляють ділові кола різних країн, в тому числі і така подорожуюча нація, як японці. Скажу без перебільшень, що такої туристичної, курортно-рекреаційної бази, яку маємо ми, ще треба пошукати. Кажу це свідомо, бо мені є з чим порівнювати.

Тож розвиток туристичної індустрії нашої держави для мене пріоритетний не тільки за посадою, а й як людині, яка вболіває за свою справу.

Вірю, що минає небагато часу і Україна стане туристичною Меккою для багатьох туристів земної кулі.

Розмову вів Станіслав КОЛДУНЕНКО.

Р. С. Схоже, до 2000 року всі громадяни України, незалежно від доходів, знову отримають можливість мандрувати. В усякому разі, на це націлений Указ Президента «Про основні напрями розвитку туризму в Україні до 2010 року». Згідно з ним Кабмін має забезпечити облік положень основних напрямів туризму під час розробки загальнонаціональних програм соціального й економічного розвитку. А також розробити проект державної програми розвитку туризму в Україні до 2010 року й винести його на розгляд Верховної Ради.

Загублена

Життєві драми

(Початок на 1-й стор.).

Мати і дочка

Ізоляда Сергіївна сприйняла втрату дочки філософськи. Вона та її чоловік Едуард, обидва люди практичного складу, вирішили: лихо лихом, а інтерес свій усе-таки втрачати не варто. З батьків хлопця, винування катастрофи, взяли відступне: іномарку, гараж, долари, на які Ізоляда Сергіївна придбала собі хутряну шубку, а чоловікові — куртку.

Ця ще доволі молода ефектна жінка ставилася до життя без комплексів, особливо відтоді, як у її квартирі з'явився третій (з різницею у десять років) чоловік. З ним познайомила її дочка, Анжела. Дівчинка, тоді ще чотирнадцятирічна, мала вигляд дорослої, а сусід по будинку, без певного роду занять, її запитав, чи не хоче вона до кав'ярні, зайшов у гості. Принадний «пай-хлопчик» припав до душі матері, й вони побралися. В їхніх характеристиках виявилось багато спільного, ті самі легкості, безтурботність, намагання «красиво жити». Ну а жити — на що?

— Вчитися Анжелі ні до чого, — міркувала мати. — Хай працювати йде.

І вчорашня дев'ятикласниця опинилася на ринку. Торгувала чим доведеться, а вдома прохолоджувалася непрацююча парочка, підраховуючи витрати. Мати й сама собі не зізнавалася у тому, що ревнує молодого чоловіка до юної красуні-дочки. Тому й виштовхувала її щовечора на вулицю. Й била. І волосся вистригала «під їжака». Едік не без задоволення спостерігав за конфліктом, який розгорівся через нього, часом страваючи обох жінок навмисне.

А між тим Анжсла була глибоко чутливою, тонкою, обдарованою натурою. Непогано вчилася, танцювала у відомому ансамблі. Але умов для навчання, для подальшого розвитку не було. Зазвичай йдучи з дому й живучи то в тих, то в тих родичів, фактично залишена напризволяще дівчина, по суті, ще підліток, потрапила не у найкращу компанію.

Із щоденника АНЖЕЛИ

«Влітку 1997 року я пішла з дому на місяць. У цей час мене звалтували й заразили. Про те, що я хвора, дізналася від одного хлопця, який мене сильно побирав, хоча синців не було. Після цього я ще деякий час не поверталася додому, але вирішивши, що вдома краще, повернулася. Моєму поверненню зраділи лише бабуся й Валя (молодша

сестра. — Авт.). Едік зробив вигляд, що радий, але мати сказала, щоб я забиралася геть. Але я залишилася. Через деякий час ми з нею помирилися й вона погнала мене на роботу».

Хворобу виявили на медогляді у ПТУ, куди Анжела пішла вчитися. Переживала все це так тяжко, що намагалася отруїтися. Вчасно втрутилася й врятувала бабуся... Нарешті опинилася у лікарні.

До ПТУ після лікування не повернулася. Потяглися сповнені роботи, що отупляла, будні. Мати влаштувала її до нічного бару офіціанткою. Працювала вночі, а вдень господар залишав її замість сторожа. Уночі всякі приходять. Одного разу повернулася додому з підбитим оком: хтось намагався вкрати стілця, а вона захищала хазяйське добро.

Твердо вирішила повернутися до ПТУ. Такою ось — до краю стомленою, але ще не спустошеною, з якоюсь новою надією — стояла вона, зачарована рухом машин, у чеканні, можливо, такої — руху, польоту. А потім був диявольський розгін. Розгін у нікуди.

Та інші дійові особи

Буде суд. Суд з інших приводів. Перший з них — бабуся. Учасниця війни, людина великої душевної чистоти й

Анжела була глибоко чутливою, тонкою, обдарованою натурою

доброти, вона з вини дочки Ізоляди залишилася без власного кутка. «Солодка парочка» уловила «з'їхатися», мовляв, запишуть нову спільну чотирікімнатну квартиру на ім'я матері Анжелочки, а самі поїдуть до Аргентини. Ганна Вікентіївна й погодилася. Але... Ізоляда записала нову квартиру на себе, придбала на гроші, які залишилися від продажу материного житла, машину Едіку, й ніхто нікуди не поїхав. Бабусі, безправній, позбавленій навіть можливості готувати їжу на кухні, постійно битій, залишалося бути лише безсилим свідком трагічних подій, які призвели до загибелі обох онуків. Дочки подали позов про те, щоб їхній матері повернули житлоплощу.

Валентин Прокопович — другий привід. Колишній чоловік Ізоляди (Едік — третій), який прийняв за дочку Анжелу, коли їй було шість місяців, який вигодував, виховував її, бо на материнські обов'язки часу у дружини бракувало, який платив на пасербицю аліменти до самої її загибелі... По суті, справжній батько. Він вимагає позбавити Ізоляду батьківських прав. Двоє його однокровних, спільних з Ізолядою дітей перебралися до нього одразу ж після загибелі старшої сестри.

Що вирішить суд?..

Олена ЛЮБОМЬСЬКА.

Херсон.

Торік році туризм дав Україні більше 8 відсотків валового національного продукту

У номер

✓ Київ

Тверезітимуть дома

З 1 січня 2000 року припиняють роботу медветверезники. Окрім цього, міліція громадської безпеки буде звільнена від виконання «не притаманної їй функції». У зв'язку з цим Міністерству охорони здоров'я доручено розглянути питання про поліпшення наркологічної допомоги населенню. А органам місцевого самоврядування — розглянути питання про створення діагностико-детоксикаційних, реабілітаційних та інших закладів наркологічного спрямування. Та чи знайдуться на це кошти — хтось знає.

✓ Харків

«Таврія»

для повітряного аса

Харків'янин Михайло Карпеев став шостим цього року у списку Героїв Радянського Союзу, кому органи місцевої влади надали автомобіль «Таврія». За плечима 77-річного колишнього військового льотчика, інваліда війни — славне бойове минуле. На своєму штурмовику Іл-2 він здійснив під час війни 360 вильотів, провівши в небі загалом 2000 годин. На його бойовому рахунку 35 знищених танків противника, 60 гармат польової артилерії, майже сто фашистських солдатів і офіцерів. Після війни повітряний ас більш як 35 років вірно служив армійській авіації в льотних училищах Качинська, Луганська, Харкова. А потім понад десять років працював інженером на Харківському тракторному заводі, повідомляє ДІНАУ.

✓ Рівне

Хата стала ще рідніша

За даними облстатистики, на Рівненщині у першому півріччі приватизовано 4609 квартир та 13 одноквартирних будинків. Ця цифра порівняно з відповідним періодом минулого року зменшилась у 1,3 разу (певно, тому, що багато хто подбав про власний куточок у попередні роки). Переважна більшість житла — 93,5 відсотка — передана у власність громадянам безплатно, зокрема понад 15 відсотків — на пільгових умовах. Нині у відповідних органах розглядають ще 600 заяв громадян на приватизацію житла.

✓ Миколаїв

Балкери — на воду

Німецька компанія «Horizont Schiffahrtsgesellschaft & Co» замовила миколаївському суднобудівному заводу «Океан» будівництво балкерів типу Рапомах. Для його фінансування уряд України виділить 4 мільйони гривень, повідомляє прес-служба уряду. Плановано, що перні два балкери будуть здані замовнику протягом двох років.

✓ Житомир

У греблі може «урватися терпець»

Після певної перерви в Житомирі знову ожила тема про вірогідний прорив греблі, що височить над рікою Тетерів у межах обласного центру. За словами заступника Житомирського міського голови Олександра Безсмертного, комплекс ремонтних заходів можна розпочати відразу після отримання фінансування. Але потрібні кошти (понад мільйон гривень) досі не надійшли від держави. Відкладати ремонт навряд чи варто, адже в зоні теоретично можливого підтоплення — стратегічні і «гарячі» об'єкти: головна каналізаційна насосна станція, газопровід, мости й овочева база, на якій, поміж іншого, зберігається 8 тонн аміаку, повідомляє ДІНАУ.

✓ Фотофакт

Триває збір огірків у агрооб'єднанні ім. А. Фісуна, що на Полтавщині. Вирощуванням овочів тут займається окрема городня бригада.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Запобігти, врятувати, допомогти

Майже ювілей

Гасла нині не в моді. Але наведене у заголовку — скоріше принципи роботи Міністерства з питань надзвичайних ситуацій і у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Не винятком є і 148 Київська окрема мобільна механізована бригада цивільної оборони МНС, яка днями відзначила своє 67-річчя.

Сформований 1932 року в Запоріжжі окремий батальйон протиповітряної оборони готував фахівців-хіміків, піротехніків, зв'язківців, водіїв і займався питаннями цивільної оборони. Передислокувавшись спочатку в Сталінград, згодом у Саратов, з грудня 1943 року батальйон отримав постійне місце прописки в Києві. Займався він практично всім — від розмінування до будівництва мостів через Дніпро. Та й нині вистачає роботи.

Скажімо, лише за 7 місяців цього року піротехніками частини було знищено 219 вибухонебезпечних предметів, здійснено 61 виїзд. На

відміну від подібних підрозділів МВС та Міністерства оборони, лише «еменесівці» мають право знешкоджувати авіабомби, яких ще багато залишилося після війни.

На святкуванні річниці бригади для родичів солдатів було підготовлено показові виступи рятувальників. За досить короткий проміжок часу вони показали частину того, на що здатні: гасіння пожежі та рятування за допомогою альпіністського спорядження постраждалих з будівлі, вивільнення людей з-під завалів та уламків автомобілів тощо.

Дмитро МИКОЛЕНКО.
Фото Анатолія ЛИСЕНКА.

Під час навчань

Клесівський клондайк

Теж бізнес

Коли у Клесові Сарненського району Рівненщини віднайшли поклади бурштину, чимало «шукачів щастя» ринулося до місць імовірних родовищ. Невдовзі ліс та місцевість навколо селища були в ямах. Таких ям, як жартували старожили, і у війну не бачили.

Справжня «лихоманка» охопила жителів селища, які рили землю в надії знайти бурштин. І знаходили: хто більше, хто менше — кому як таланило. Спритні ділки з різних регіонів України приїздили у Клесів за «польською сльозою», нелегально скуповуючи її. Люди від того мали зиск.

— Моя родина тоді купила телевізор, холодильник, децю з одягу, — признався житель Клесова Василь С. — Та хіба тільки моя?..

Багатоох клесівців на нелегальні розкопки штовхнули злидні: пенсій, зарплати місяцями не виплачують, а жити за щось таки треба. Щоправда, згодом, коли почали промисловий видобуток бурштину (обробляє сонячний камінь підприємство «Укрбурштин»), влада заборонила сти-

хійні розкопки. І апетити в шукачів дещо зменшилися.

Та не в усіх. Знайшлися нелегалі-спритники, які цю справу поставили на «промислову» основу (і досить прибуткову!). Так, свого часу на кордоні з Польшею працівники СБУ затримали Валентина Зубова й Петра Карпова з Сарн і Миколу Бродосу з Волині, які спробували вивезти з України велику кількість бурштинової сировини разом з унікальним самородком вагою в кілограм. Ризик був вартий того. Адже контрабандисти мали б значні прибутки: зарубіжні покупці платять за один грам бурштину 2 долари. До речі, Сарненський районний суд під головуванням Лілії Болотвиної виніс тоді вирок контрабандистам: до трьох ро-

ків позбавлення волі з конфіскацією 1/2 частини майна (з відстрочкою виконання вироку на два роки), а також стягнути штрафи на загальну суму 6,5 тисячі гривень.

«Синдром клесівського клондайку» може повторитись і у Володимирецькому та Дубровицькому районах, де теж знаходять бурштин. Правоохоронці розповідали, що один із покупців ошукав такого «нелегала» з Володимирецького району, розрахувавшись з ним за бурштин фальшивими доларами США.

Звичайно, незаконний видобуток бурштину і вивезення його за кордон усіляко присікається. Кілька угруповань таких ділків перебувають у полі зору Рівненського управління СБУ. Торік співробітники цієї служби запобігли вивезенню за кордон ювелірних виробів з унікального польського бурштину і передали вилучене у контрабандистів до державної скарбниці. Від керівництва Національного банку України одержали подяку.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

Від партнерства до братерства?

Армія

З 5 по 15 серпня на Яворівському полігоні Західного оперативного командування Збройних Сил України у Львівській області проходили великомасштабні командно-штабні навчання «Щит миру-99». Цього разу за легендою багатонаціональний контингент за санкцією ООН підтримував мир в зоні внутрішнього етнічного конфлікту умовної країни Патагонії.

Щоправда, навіть тут не обійшлося без політики. Приміром, серед 15 країн-учасниць (Азербайджан, Бельгія, Болгарія, Великобританія, Греція, Грузія, Данія, Латвія, Молдова, Польща, США, Турція, Італія, Румунія і Україна) не було Росії. Оскільки «Щит» проводили в рамках натовської програми «Партнерство заради миру», а за словами представника міністерства оборони Росії, «з альянсом стосунки залишаються замороженими», то нічого дивного в цьому не було. Просто іноді виникали сумніви, чи взагалі відбудуться в цьому році навчання. Відбулися. І військові задоволені. Адже згідно з планом вони відпрацьовували завдання двома штабами багатонаціональних бригад на комп'ютерах і двома —

безпосередньо в польових умовах. На відміну від натовської операції в Югославії, на Яворівському полігоні дії цих двох штабів обов'язково узгоджувалися. До речі, багатий досвід українських військовиків, набутий під час миротворчої місії на Балканах, буде запозичено іноземцями. Принаймні, за словами співкерівника навчань від США бригадного генерала Джеральда Мінетті, справжня співпраця сьогодні — це завтрашній мир у будь-якому районі конфлікту. Адже проводити миротворчі операції іноді складніше, ніж вести бойові дії. Бо під час війни супротивник перед тобою і ти плануєш боротьбу з ним. А в ході миротворчої місії супротивників декілька, при цьому потрібні їх розвести так, щоб не страждало мирне населен-

ня. І український миротворчий батальйон у цьому досяг неабияких успіхів.

До речі, саме під час цих навчань іноземці побачили в дії і українсько-польський батальйон, який вперше брав участь у «Щиті миру». Його, за умови ратифікації Верховною Радою міжурядової угоди між Польшею та Україною про створення цього міждержавного підрозділу, найближчим часом можуть залучити до виконання миротворчої місії. За словами міністра оборони України генерала армії Олександра Кузьмука,

цей батальйон — яскравий приклад добрих намірів країн-сусідів. Та й взагалі на цьогорічних навчаннях зустрілися давні приятелі, дружба яких, без перебільшення, створює надійні і стабільні передумови для поліпшення відносин не лише між військовиками, але й державами.

Отже, за десять днів військові навчилися координувати свої дії. І за потреби діятимуть однією командою. Якщо, звісно, політики своїми діями не розкидають їх у різні боки поля бою.

Богдан ДОВНИЧ.

Через «польську сльозу» плакатимуть у зоні

У номер

✓ Полтава

Дійшли до джерел

Другий рік в області проводять акцію "До чистих джерел", під час якої школярі Полтавщини відновили 545 джерел і 74 криниці. Втім, ідеться навіть не про те, що зроблено, а про ставлення до справи. Відроджується свідомість, наша надія на краще, розуміння того, що чисті криниці, джерела, струмки при дорозі — це джерело життя, енергії, нашої гостинності.

✓ Дніпропетровськ

Усім «труба» — українська

Транзитний газопровід з Болгарії до Туреччини, Греції та Македонії прокладатиметься трубами Новомосковського трубного заводу. Це українське підприємство виграло тендер, який відбувся в три етапи за участю 16 провідних фірм Європи. А позаяк компанія «Булгаргаз» збирається цього року влаштувати ще чотири конкурси на постачання магістральних газопровідних труб у великих кількостях, новомосковці мають намір брати участь і в них. З надією максимально завантажити цілком пристойної потужності.

✓ Чернівці

Електровітряки буковинського зразка

Уже два роки діє на Буковині створена з ініціативи Чернівецької облдержадміністрації асоціація з нетрадиційних та відновлювальних джерел енергії. Під її егідою створено експериментальну модель вітряків різних вихідних потужностей (50, 100 та 200 кВт). Нині повинна проходити випробування в Заставнівському районі області. Невдовзі найефективніший зразок буде запущено у серійне виробництво.

✓ Рівне

У «плюсах» лише зв'язківці

На тлі загального падіння виробництва, про що свідчать дані Рівненського обласного управління статистики, вигідно вирізняються зв'язківці, яких ніби й не торкнулася економічна криза. Певно, тому, що вони вміють не лише добре працювати, а й справляти гроші за виконані роботи і надані послуги (згадаймо хоча б відключення телефонів). Зв'язківці Рівненщини «плюсують» у першому півріччі з усіх показників: і з надання послуг, і телефонізації квартир. А якщо справи йдуть добре, то й у гаманцях не порожньо.

✓ Луцьк

«Аміго» — волинський комп'ютер

Перший волинський комп'ютер під назвою «Аміго 2000», що в перекладі з іспанської означає «друг», випущено у Луцьку. Його виробник — тутешнє ТОВ «Сталкер ІТК». Новинка одержала високу оцінку Інституту проблем математичних машин і систем Національної академії наук України і сертифікована «Укрсерткомп'ютером».

Мал. Віктора ПОПОВА.

Два мільйони тонн — солідно...

Врожай-99

Та тільки не для Одещини. Бо збирала область і по 3 мільйони тонн хліба. І не в якісь там давні часи, а позаторік. У 1998-му був чималий спад: 1,8 мільйона тонн. Разом з пізніми зерновими, круп'яними. Нині тільки колосова група дала згадані 2 мільйони. Восени, очікується, цифра збільшиться до 2,3—2,4 мільйона тонн. Отже, порівняно з минулим роком — зростання незаперечне. І загалом у країні показник не з рядових — такий рубіж нині ще якась з областей навряд чи здолає. І врожайність, порівняно з сусідами, непогана — 25,5 цента на гектар. В колективному секторі. У фермерів — трішечки вище: 26,2. Однак засіяли вони небагато — до 60 тисяч гектарів.

Аналізуючи результати жнив, хлібороби, з одного боку, вдоволені — адже опісля перепон було, а їх таки здолали: і травневі заморозки, і двомісячна спека, й неймовірно підвищення цін на паливе якраз з розгортанням жнив... А з другого — бачать і власні прорахунки. «Уроки самокритики» не зайві. Через місяць нова посівна. Ось і метикує селянин, як провести її без особливих огріхів. Сіяти ж немало — на 550 тисяч гектарів озиму пшеницю, ще на 140 тисяч — ячмінь. Практика засвідчує: вирають там, де створюють спеціальні загоны орачів, регулярно розраховуються з людьми грішми й «натурою», не забувають заохочувати кращих. Саме за рахунок своєчасної й високоякісної підготовки ґрунту й у минулому, й цього року забезпечили стабільно високу врожайність у Саратському,

Ізмайльському, Кілійському, Білгород-Дністровському, Овідіопольському, Комінтернівському районах. Й хоча не вперше вже уряд країни приймає різні постанови щодо забезпечення селян паливом для проведення відповідальних сільськогосподарських кампаній, тут не дуже сподіваються на державні структури, прагнуть самі себе забезпечувати «горючкою».

Це — дуже непросто. Передусім — з огляду на цінову вакханалію. Єдина втіха — нинішнє порівняно високоякісне зерно (76 відсотків пшениці — третього класу) поціновується все-таки вище, аніж торішнє 4 та 5 класів. Проте і його на погашення боргів державним та регіональним структурам потрібно близько 500 тисяч тонн. А ще ж багато хто заборгував комерсантам. Нс віддаси — на проведення нових етапів

сільгоспробіт нічого не одержиш. Отож не без зітхань та скандалів такі розстаються селяни із зібраним збіжжям. Щоб нове під нові борги ростити. Така

сільгоспробіт нічого не одержиш. Отож не без зітхань та скандалів такі розстаються селяни із зібраним збіжжям. Щоб нове під нові борги ростити. Така

Чи дочекається селянин змін на краще? Й коли?

Георгій ВОРОТНЮК
Одеська область.

Комбайн з поля — плуг у борозну

Жнива на Закарпатті виявилися складними. Минулорічна листопадова повинь завдала озимим відчутної шкоди, тому навесні переважну більшість площ довелось підсіяти яриями.

— Урожайність колоскових — близько 22 центнерів з гектара, — каже заступник голови облдержадміністрації Юрій Садварі. — Своєрідний рекорд — за КСП «Україна» Виноградівського району. Тут кожен гектар дав по 55,4 центнера зерна.

Нині йде підготовка ґрунту під урожай майбутній. Цю роботу вже виконано на семи тисячах гектарів із тридцяти трьох. На черзі — збирання пізніх зернових, зокрема кукурудзи. До речі, порівняно з минулим роком площі під качанистою збільшено до 8 тисяч гектарів. Що частково компенсує недобір колоскових.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Табачун — «стріляюча бутса»...

Футбол. Друга ліга. 3-й тур.

Група А. «Буковина» — «Динамо» — 2:2, «Цементник-Хорда» — «Поділля» — 0:1, «Газівник» — «Нива» — 4:1, «Папірник» — «Верес» — 3:3, «Система-Борск» — ФК «Калуш» — 1:0, «Карпати-2» — «Енергетик» — 0:0, «Нафтовик» — «Галичина» — 1:0.

«Газівник», «Поділля» — по 9 очок, «Енергетик» — 7, «Нафтовик» — 6, «Динамо», «Буковина», «Цементник-Хорда», «Карпати-2», «Папірник», «Система-Борск» — по 4, ФК «Калуш», «Динамо-3» — по 3, «Нива», «Галичина», «Верес» — по 1, «Прикарпаття-2» — 0.

Дивус не вдалий старт вінничан і рівненців, які нещодавно виступали у вищій лізі. А «Нива» навіть грала у фіналі Кубка України і представляла нашу державу в європейських турнірах. І от — такий «штопор». Звичайно, це тільки початок змагань. Але, як відомо, перші кроки дуже важливі.

Група Б. «Борисфен» — «Металург-2» — 3:0, «Кривбас-2» — «Кристал» — 3:1, «Гірник-спорт» — «Ригонда» — 1:0, «Портовик» — «Зірка-2» — 3:1, «Олімпія ФК АЕС» — «Торпедо» — 1:0, «Віктор» — «Титан» — 0:1, «Чорноморець» — «Оболонь-ППО-2» — 1:2.

«Портовик», «Оболонь-ППО-2» — по 9 очок, «Борисфен», «Кривбас-2», «Металург-2» — по 6 очок, «Олімпія ФК АЕС», «Титан», «Гірник-спорт» — по 4, «Чорноморець», «Кристал», «Ригонда»,

«Зірка-2» — по 3, «Торпедо» — 1, «Віктор» — 0.

Якщо лідерство іллічівської команди не вдововиж, бо вона — старожил змагань целюбітелів. А от жвавий старт дублерів «Оболоні» — дебютантів другої ліги — певна несподіванка. Але, як відомо, в цьому клубі дуже серйозно ставляться до підготовки резерву. Добре працює школа «Зміна-Оболонь» — головне джерело команд клубу, які представлені в першій та другій лізі.

У цьому турі оболонці виграли на виїзді, зустрічаючись із досить досвідченими севастопольцями. Цікаво, що рахунок відкрили господарі. На 30-й хвилині відзначився Сугак. А після перерви домінували кияни: двічі на 49-й

та 84-й хвилини забив Конєв. До речі, в другому випадку він реалізував пенальті.

Група В. «Десна» — «Арсенал» — 0:0, «Зоря» — «Кремень» — 1:2, «Оскол» — «Машинобудівник» — 6:0, «Електрон» — «Шахтар» — 1:0, «Ворскла-2» — ФК «Миргород» — 4:0, «Металіст-2» — «Авангард» — 3:0, АДОМС — «Дніпро-2» — 2:3.

«Електрон» — 9 очок, «Оскол», «Дніпро-2», «Арсенал» — по 7, «Кремень», «Металіст-2» по 6, «Ворскла-2» — 4, «Зоря», «Авангард» — по 3, «Десна» — 2, «Машинобудівник», АДОМС, ФК «Миргород» — по 0.

Привертає увагу молода дніпропетровська команда. Можливо, її найкращі гравці зможуть уже найближчим часом допомогти команді клубу, яка виступає вищою лізі. А резервіс «Дніпра» володіють ще й неабиякими бійцівськими якостями. Приміром, виступаючи в Кривбасі проти місцевого АДОМСу, гості поступилися — 0:2 (Бояр, 16, Солншкін, 21, з пенальті). Однак не опустили рук, а почали діяти з полівийним зав'язанням і вирвали перемогу — 3:2. Голи у «Дніпра-2» забив: Слабишев, 31, 88, Валаєв, 33.

Найкращим бомбардиром серед трьох груп є Руслан Табачун із куп'янського «Осколу», який забив вісім м'ячів.

Четвертий тур у першості серед команд другої ліги відбувається 22 серпня.

Ярослав БІЛИК.

«Моподіжка» гратиме на ЦСКА

Футбол. Сьогодні в Києві — великий футбольний день. Як відомо, національні збірні України та Болгарії проведуть товариський матч на стадіоні «Динамо». Початок о 19.00.

Молодіжні склади цього дня о 16.30 вийдуть на поле армійського стадіону. В розпорядженні головного тренера українських олімпійців Віктора Колотова такі виконавці: воротарі — Перхун («Шериф», Молдова), Старцев («Сталь»); оборонці — Котов, Тимошук («Шахтар»), Якимницький («Металург», Донецьк), Балицький, Скоропад (ЦСКА), Несмачний («Динамо», Київ); півоборонці — Венгліньський, («Динамо», Київ), Зубов («Шахтар»), Платонов, Даценко («Кривбас»), Олійник (ЦСКА), Левченко («Камбур», Нідерланди); нападники — Дранов («Металург», Донецьк), Костишин (ЦСКА), Косирін («Динамо», Київ), Молокуцько («Металург», Маріуполь), Мазяр («Ворскла»).

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- ♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- ♦ Рукописів не повертаємо.
- ♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідцтво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 03047.
Загальний тираж 236694.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311152.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України:
252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.rel.com